'స్వాతి' మాసపత్రిక - ఏప్రిల్, 1972

వేలంపాట

'శ్రీనివాసా! శ్రీ వెంకటేశా!

ఐదే అయిదు రూపాయల్!

పాడాలి. పెద్ద పాట పాడాలి సార్. ఇంత చక్కటి క్లాతు మళ్ళీ మీకు దొరకదు. ఇంత చక్కటి క్లాతు మన వైజాగులో ఏ షాపులో కానరాదు. భలే బట్ట సార్... పాడండి సార్ పాడండి... ఎంత తాతగారూ... పదా!... పది రూపాయల్. బొంబాయి టెర్లిన్ పీసు పది రూపాయలు... ఎంత సార్... కొద్దిగ్గట్టిగ చెప్పండి సార్. వెధవది నా క్కొద్దిగ చెవుడు... పదిహేనా.. ఆహాఁ పదిహేను... పదిహేను రూపాయలు.... పాడండి సార్ పాడండి.... ఇందులో దగా లేదు. మోసం లేదు. పాడండి సార్ పాడండి... అయ్యా! మిమ్మల్నే.. అలా నించుండిపోయారేం... మీరు గూడా పాడండి సార్... పాడి మీరే కొనండి సార్. బ్రహ్మాండమైన బట్టండి. మీ తెల్లటి ఒళ్ళుకి ఈ క్లాతు ఫస్టుక్లాసుగా వుంటాదండి.. నిజం సార్.. ఎంతంటారూ.. ఇరవయ్యా... అదీ అలా పాడండి సార్... ఇరవై రూపాయలు. ఇది నాణ్యమైన క్లాతండి. ఈ క్లాతు ఒట్టి బ్లూ కలర్లోనే కాదు. ఆకుపచ్చ, తెలుపు, నేరేడు రంగుల్లో గూడా వున్నాయండి. అయ్యా! అయిదు వెయ్యండి. పది వెయ్యండి. మూడు వెయ్యండి. రెండు వెయ్యండి... అర్ధ వేసినా ఫర్వాలేదు.. బాబూ! ఇరవై మూడున్నరా... ఆ బాబుగారు ఇరవై మూడున్నరంటున్నారు.. ఇరవై మూడున్నరా.. ఇరవై మూడున్నరా...

అయ్యా! మీరిలా పాడితే నేను నెత్తిన కొంగేసుకోవాల్సిందే. నాకు లాభాలు అక్కర్లేదండి అసలు వస్తే చాలు. ఒక్క మాటండి... మామూలు టెర్లిను కమీజు గుడ్డ కొనాలంటేనే కనీసం నలభై, యాభై అవుద్ది. అవునా? మరి మీకిది న్యాయమేనా? ఇంత బ్రహ్మాండమైన బొంబాయి బట్టని ఇరవయ్యా, ఇరవై మూడున్నరని నాన్చెయ్యడం బావుందా?.. అయినా నాకు తెలీగడుగుతా.. ఎందుకుసార్ వందేళ్ళపాటు మన్నే వస్తువుని కొండానికి వెనుకడుగేస్తారూ? ఎందుకు సార్ జేబులో డబ్బు తీయడానికి జంకుతారూ.. అసలు మనిషన్నవాడు భలే గమ్మత్తయినోడులెండి. బ్లాకులో తెలుగు సిన్మా టిక్కట్టు రూపాయిది అయిదుక్కొంటాడు. నిషా ఎక్కని గవర్నమెంటు సారా నిషా ఎక్కుతుందేమోనని రోజూ అయిదేసి ఆరేసి, ఆర్పేస్తాడు.

రెండు మూడు రూపాయలిచ్చి కుండడు కుంకెడుగాయ పుల్లని కల్లు అనుకొని కళ్ళు మూసుకుని తాగేస్తాడు. ఇంకా సానిదాని కనీ, పేకాట్ల కనీ, బ్రాకిట్లు కనీ బోల్డు డబ్బు గుమ్మరించేస్తాడు. దానివల్ల ఏమొస్తుందట? చెప్పండి. ఒళ్ళు పాడవుద్ది. పెళ్ళాం, బిడ్డల్ని ఏడిపించడం జరుగుద్ది. అంతకు తప్పించి ఏవుందందులో... అదే చూడండి... ఆ వెధవ ఖర్చుతో ఒక కమీజు గుడ్డ కొనండి. ఆ దిక్కుమాలిన ఖర్చుతో ఒక దుప్పటిగుడ్డ కొనండి.. అప్పుడు మీ పెళ్ళాం బిడ్డలు ఎంత సంతోషిస్తారో? ఆలోచించండి. అసలు మనిషికి గౌరవం ఇచ్చేదీ, విలువ హెచ్చేదీ వంటి మీద బట్ట చూసే గదండి ఎవడిక్కావాలండి వెధవ గుణం.... అంచేత ఈ టెర్లిను బట్టను పాడండి పాడి కొనండి.'

ఆ రీతిలో ఉపన్యాసం సాగిస్తాడు చంద్రయ్య. దేన్ని దేనితో కొట్టాలో, ఎప్పుడు ఏ తోవని నడవాలో చంద్రయ్యకు బాగా తెలుసు.

చంద్రయ్య పర్సనాలిటీ, ధరించే లాల్చీ, పంచీ, కళ్ళజోడు ఇంచుమించు అల్లు రామలింగయ్యలా వుంటాడు. వయసు ఇంతని చెప్పలేంగాని తల వెంట్రుకలు తెల్లబడుతున్నాయి.

చంద్రయ్య వట్టి కమీజు గుడ్డలే కాదు చీరలని, జాకిట్టు గుడ్డలనీ, దుప్పట్లనీ, తువ్వాల్లనీ – ఒకటేవిటి రకరకాలవెన్నో వేస్తాడు వేలం – బ్రాసరీలు తప్ప. అయితే బ్రాసరీలు వేలం వేయకపోవడం ఆశ లేక కాదు, ధైర్యం లేక!

ఏవంటే అతన్కి బ్రాసరీలు వాడుతున్న నిండైన కూతురుంది. ఆ వుండడం కూడా వేలం పాటలో అతని పక్కనే ఉంటుంది. అందుకే బాగోదు అని సరిపెట్టుకున్నాడు.

వేలం పాటలో కూతురెందుకబ్బా?

వేలమెయ్యడానికి మాత్రం గాదు. వెంట వెంటనే పద్దులు రాయడానికి, బట్టలు అందరికీ చూపడానికి.

ఘోరం! పద్దులు రాయడానికి, బట్టలు చూపడానికి వయసులోనున్న ఆడపిల్లే కావాలా? అందులోనూ కూతురు?

అంచేత చంద్రయ్య తన కూతుర్ని వ్యాపారానికి వినియోగించడంపై పనిపాటులేని కొంతమంది కొన్ని విధాలుగా అనుకున్నారు. పనీపాటు వున్న వాళ్ళు కూడా కొన్ని విధాలుగా అనుకున్నారు.

'బహుశా ఆమె చంద్రయ్య కూతురు కాద'న్నారు. 'చంద్రయ్యకు పుట్టిందే గాని పెళ్ళి భార్యకు పుట్టింది గా'దన్నారు. 'కాదు కాదు పెళ్ళి భార్యకు పుట్టిందేగాని, చంద్రయ్యకు పుట్టింది గా'దన్నారు. 'ఇవేవీ కాదస్ – అప్పారావు కంపెనీలో దాన్ని మూడొందలికి కొన్నా'డన్నారు. 'అవునవును లేకుంటే అది అంత పబ్లిగ్గా ఎందుక్కులుకుతాదీ' అన్నారు.

నిజానికవన్నీ నిజాలు కావు. చంద్రయ్యకూ పెళ్ళి భార్యకూ నిజంగా పుట్టిన కూతురు ఆమె. పెంకిగా, గారాబంగా, అల్లారుముద్దుగా పెరిగిన కూతురు ఆమె. ఆమె పేరు చంద్రిక.

మరో నిజం. చంద్రయ్యకు పెళ్ళి భార్యంటూ ఒకతీ, పెళ్లికాని భార్యంటూ మరొకతీ లేరు. ఒకతే భార్య. గొప్ప ఇల్లాలు. పేరు చంద్రమతి. అతడు హరిశ్చంద్రుడు కాదుగాని ఆమె చంద్రమతే - చంద్రమతి.

వయసూ, అందమూ వున్న గుంటని వ్యాపారంలో పెట్టాలేగాని - పెడ్తే ఆ వ్యాపారం దేదీప్యమానంగా వెలుగుతుందని చంద్రయ్యకు తెలుసు. అందుకే అందం, వయసూ వున్న తన కూతుర్ని వ్యాపారంలోకి దించేడు.

వ్యాపారంలోకి దించేముందు పాఠం నేర్పేడు. చాలా చిన్న పాఠం.

'కదలనీయకుండా మగాళ్ళ కాళ్ళని నీ కళ్ళతో బంధాలేసేయమ్మా. మిగతాది నే చూసుకుంటాగా' - అదీ పాఠం.

"ఏటి నాన్నా! నీదంతా చోద్యం గాని. కాళ్ళని గొలుసుల్తో బంధిస్తారు. లేకుంటే తాడుతో బంధిస్తారు. కళ్ళతో బంధిస్తారేటి ఎక్కడైనా?" - అందమైన కళ్ళు టపటప లాడిస్తూ, అమాయకంగా ముద్దుగా అంది చంద్రిక.

"అయ్యో! ఎలా బతుకుతావే తల్లీ" అని భయం వెలిబుచ్చి - "అది చాలా తేలికమ్మా" అన్నాడు.

'తేలికా!' స్వగతంలా అంటూ కళ్ళు చిత్రంగా పెద్దవి చేసి - "హావ్ ఈస్ ఇట్ పాసిబుల్ ఫాదర్" అని అడిగింది ఇంగ్లీషు పెద్దగా చదువుకోకపోయినా.

'ఎలాగ' అన్న ప్రశ్నకు ఎలాగ జవాబు చెప్పాలో తెలీక, తికమకపడి ఇలాగ... ఇలాగ అన్నాడు చంద్రయ్య - ఆడమనిషిలా కులుకుతూ.

ఆ కులుకుల్ని చూసి పకపక విరగబడి నవ్వింది చంద్రిక.

సిగ్గుపడి పోయేడు చంద్రయ్య.

అంచేత చేసి చెప్పలేమనీ, చెప్పి చూద్దామని, "విజయలలితలా కళ్ళు నిషాగా పెట్టు. జ్యోతిలచ్మిలా వయ్యారం ఒలికించు ఏటి?.. అదీ చేతగాకపోతే చెక్కిన శిల్పంలా అందంగా నిలబడు చాలు. తక్కిన్ది నే చూసుకుంటానన్నాగా" అని ఏవీ కాకుండా అనేశాడు.

"ఛ! ఏవిటి నాన్నా! పాడు మాటలు. కూతుర్కి తండ్రి చెప్పాల్సినవేనా ఇవి?" - అలా అందేగాని ఆమె కిసుమంత బాధ కలగలేదన్నది నిజం.

"అయ్యో! పిచ్చితల్లీ. యాపారమమ్మా యాపారం. యాపారాభివృద్ధికి తండ్రేటి? కూతురేటి? నీ ఎర్రిగాని మనం బాగుండాలంటే మన యాపారం బాగుండాలి. యాపారం బాగుండాలంటే కొన్ని కొన్ని పన్లు చేయాలి. కూటి కోసం కోటి విద్యలన్నారు గదే. అయినా నిన్ను చేయమంటున్నది వట్టి యాక్సనే తల్లీ... వట్టి యాక్సను. చూడుమరి అంజిలీలు, సావిత్రీలు నిజమైన మంత్రాలు, మంగళవాయిద్యాల మధ్య బోల్డు సిన్మాల్లో బోల్డు మగోళ్ళ చేత బోల్డు మంగళసూత్రాలు కట్టించేసుకోవడం లేదూ? మరవన్నీ నిజంగా పెళ్ళిళ్లేనంటావా? ఆళ్ళంతా నిజంగా మొగుళ్ళేనంటావా? చెప్పుమరి" అని ఎదురు ప్రశ్న వేసి నడి

వీధికెక్కమన్నాడు కూతుర్ని.

పదిమందిలో కులకడం ఎంతో అదృష్టంగా భావించి చంద్రిక నిస్సంకోచంగా నడి వీధిలోకి తుర్రున పరిగెత్తింది. చంద్రిక్కి ముస్తాబై మగాళ్ళ మధ్య నిలబడ్డం అదొక సరదా! అదొక సందడీ!

చంద్రయ్య కిదేం పాడుబుద్ధి? ఎంత వ్యాపారమైతే మటుకు కూతుర్ని నడివీధిలో కులకమంటాడా? తండ్రి చెప్పాల్సిన పాఠమేనా అది? – కూటి కోసం కోటి విద్యలన్డం బావుంది. కాని చంద్రయ్య క్కూటికేం లోటొచ్చిందనీ? అమలాపురంలో భూములూ, వైజాగులో పెద్ద మేడా, ఆ మేడలోనున్న భార్య మెడలో యాభై తులాల పాత బంగారం కళకళ్లాడుతుండగా – మరిక కూటికి లోటేమిటి?

తనకు వయస్సు కూడా ఐదోపడిలోనో, ఆరోపడిలోనో పడింది గదా. రామా కృష్ణా అంటూ పడుండగూడదూ? ఎందుకు పడుంటాడూ? డబ్బు! డబ్బు! డబ్బు పిశాచి అతన్ని ఆవహించింది. ఆవహించి ఇరవై సంవత్సరాలుగా పట్టుక పీకుతోంది. అన్నాళ్ళు వేలం పాటతో మేడలూ, భూములూ గడించింది చాలకా – ఈ మధ్య రెండు మూడేళ్ళగా వ్యాపారం కుంటుపడిందని – కూతుర్ని వ్యాపారంలోకి దింపేస్తాడా! ఎంత డబ్బుంటే మటుకు బజారుపాలైన చంద్రిక్కి మొగుడొస్తాడా? కూతురు బతుకు పాడయ్యేక గడించిన డబ్బెందుకూ? ఇంకా గడించబోవడమెందుకూ?

అందుచేతనే చంద్రమతికి ఏ మాత్రం ఇష్టం లేదు. 'ఒద్దు ఒద్దు' అని ఎంత మొత్తుకున్నా ఆమె మాటను మొగుడు గానీ, కూతురు కానీ లక్ష్యపెట్టలేదు. అసలు ఆమె మాటకు ఆ ఇంటిలో విలువ లేదు.

ఇపుడు వేలం పాట వ్యాపారంలో చంద్రిక సర్వీసు రెండేళ్ళు. మరిక కులకడంలో ఎంత ప్రజ్ఞ సంపాదించేసుంటుందో ఊహించేయొచ్చు. చంద్రయ్య విజయలలితల్ని, జ్యోతిలక్ష్మిల్ని చూసి నేర్చుకోమన్నాడు గానీ – చంద్రికే వాళ్ళకు నేర్పగలదిప్పుడు.

ఏమైతేనేం – తండ్రి చల్లటి పలుకుల వల్లా, కూతురు వేడి కులుకుల వల్లా వ్యాపారం మూడు పూవులూ ఆరు కాయలన్నట్టుగా ధగధగా వెలిగిపోతున్నది.

అలా ధగధగా వెలుగుతుండగా....

ఒకరోజు –

పట్నానికి దూరంలో రెండూ మూడు మేడలూ, రెండూ, మూడొందలు గుడిసెలూ కలిసి నివసిస్తున్న ఊరులో, సంతలో, గోలలో, కుళ్ళు కాలవ కంపులో – పాటొకటి జరుగుతున్నది. వేలం పాట.... చంద్రయ్య వేలం పాట.

పెద్ద అరుగు మీద నిండా బట్టల్తో ట్రంకుపెట్టె – డబ్బుల పిడత – నలిగిన పద్దుల పుస్తకం – చిన్న బల్ల మీద పెట్రొమాక్సు లైటు – లాల్చీ పంచిలో చంద్రయ్యా – నవనవలో, ధగధగలో చంద్రికా.

ఆ వేలం పాట రిక్షా వాళ్ళనీ, విద్యార్థులనీ, కార్మికులనీ, దొరలనీ భేదం లేకుండా అందర్నీ ఆకర్షిస్తున్నది.

చంద్రయ్య దుప్పటి తాలూకా గొప్పని గమ్మత్తుగా పొగుడుతుంటే - ఆ దుప్పటిని చంద్రిక వయ్యారంగా పట్టుకొని వివిధ భంగిమల్లో ఫోజు కొడ్తున్నది. ఫోజు కొడ్తూ నిషాగా చూస్తున్నది. తియ్యగా నవ్వుతున్నది. మాటాడకుండానే కొనమంటున్నది.

"చూచేరా!ఎంత అందమైన డిజైనో. ఇది మామూలు నాసిరకం దుప్పటి కాదు. చేనేత దుప్పటి. ఇంత నాణ్యమైన దుప్పటి ఖరీదు ఎంతో కాదు. ఎనిమిది రూపాయల పావలా మాత్రమే. ఎలాగనేరు? ఆర్రూపాయలు దారానికీ, రెండు రూపాయలు పని కూలికీ, ఒక పావలా నాకు లాభానికినీ. లాభం ఒక పావలా కన్నా ఎక్కువ నాకొద్దు సార్. మీ సొమ్ము నా కన్యాయంగా అక్కర్లేదు.. ఏవిటి బాబూ దారం ఆర్రూపాయిలే అదంటావా? అయ్యోరామా! చిన్న దారపు వుండే అమ్ముతుంది గదండీ ఇరవై పైసలూ. అలాంటిది ఇంత పొడవుదీ, దుక్కదీ నేయాలంటే ఎంత దారమవుద్దో లెక్కెయ్యండీ? అందుకే గదండీ గాంధీగారన్నారు రోజుకో గంట రాట్నం వడకమనీ, అలా ఒడికితే దారం కుప్పలుక్కుప్ప లైపోయీ - కొన్ని మైళ్ళ పొడవున గోదాములు కట్టాల్సి వచ్చేది. అప్పుడు బట్టలసలు ఇంత ధరలో మండిపోయేవి కావూ. మీలాంటి వాళ్ళకు ఇలా అర్థం లేని అనుమానాలు వచ్చేవి కావూ. అయినా గాంధీగారు చెప్పినవి మనం ఏవిటి చేశేం గనుకా? ఆ మహాత్ముడు ఆశించిన ఆశయాలనే మంట గల్పుతున్నారు గదండీ మన దేశ నాయకులూ - సర్లెండి. మనకెందుకదీ. ఆఁ! బ్రహ్మాండమైన దుప్పటి సార్రిది. ఈ దుప్పట్లనే రాజకీయ నాయకులు వాడేది. ఈ దుప్పట్లనే సినిమా యాక్టర్లు వాడేది. అయ్యల్లారా. ఇందులో దగా లేదు. మోసం లేదు. కారు చౌకలో దుప్పటి. రెండే రెండు రూపాయల్కి పాట పెడుతున్నా.. ఎలా పాడుతారో మరి... శ్రీనివాసా శ్రీ వెంకటేశా.... రెండే రెండు రూపాయల్.. రెండే రెండు రూపాయలు...

మూడూ.. ఐదు.. ఆరు.. ఆరున్నరా... ఆరున్నరా...

అయ్యా! అన్యాయం దుప్పటిని అయిదు, ఆర్రూపాయల్ని దాటనివ్వక పోవడం ఘోరం! ఈ నవనాగరికతలో, ఆలిండియాలో ఎక్కడ వెదికినా పది రూపాయలు తక్కువకి ఏ దుప్పటీ కానరాదు. ఆ రేటుకీ మీరు నాకు చూపిస్తే మీ ఇంట్లో ఆర్నెల్లు అంట్లు తోముతా.. నవ్వుతారేమిటి సార్. నాలో నిజం వున్నప్పుడు నాకేం భయం? చూడు నాయినా. తువ్వాలే అమ్ముతుందిగదా అయిదు రూపాయల చిలుకూ.. ఏవిటి నాయినా దుప్పటి పొడవు తక్కువంటావా? భలేవాడివే. ఆరడుగుల దుప్పటండీ ఇది. అసలు మీరు అయిదడుగుల ఎత్తు కూడా లేరు. దుప్పటి చిన్నదంటారేం? కోప్పడకు నాయినా. మీరు పొడవెదిగితే దుప్పటి కూడా ఎదుగుతుందిలెండి. (నవ్వులు) అయ్యా రెండు వేయండి. మూడు వేయండి. రూపాయి వేయండి అర్థవేయండి. ఇందులో దగా లేదు. మోసం లేదు. మీకు ఇలాంటి చేనేత దుప్పటి దొరకడం కష్టం. అయ్యా రాబోయేది చలికాలం. మనం ఈ కాలాల్ని నమ్మలేం. మనం అన్నివిధాలా జాగర్త

పడాల. ఎండకి గొడుగనీ, వానకి రయిను కోటనీ; చలికి దుప్పటనీ దేనికది - జాగర్త చేసుకోవాలి. ఏ కాలానికది చూసుకుందామనుకుంటే లాభం లేదు. ఈ కాలాలు కాలాల్లాగ లేవు. చూశేరూ! విజయనగరంలో వర్షం వుంది. కొత్తవల్సలో వర్షం ఉంది. అనకాపల్లెలో వర్షం వుంది కాని మన వైజాగులో లేదు వర్షం. ఇలా వుంది కాలం. అందుకే అంటున్నాను సార్. దుప్పట్లు కొని జాగర్త పడండి. ఈ రాత్రి నుంచే ఎముకలు పీల్చే చలి పుట్టొచ్చు. చెప్పలేం అంచేత ఈ దుప్పటి కొనండి. అందుకు పెద్దపాట పాడండి. పాడండి సార్ పాడండి. నాలోగానీ, ఈ దుప్పట్లో గానీ దగా లేదు. అయ్యా రెండు వెయ్యండి. మూడు వెయ్యండి..."

చంద్రయ్య వాక్ ప్రవాహాన్ని ఆపేడు. ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. కూతురు మర చెంబులోనించి ఇచ్చిన మంచినీళ్ళు తాగేడు. తాగేక ఉపన్యాసంలో మళ్ళీ మునిగిపోయేడు చంద్రయ్య. అదే సమయంలో చంద్రిక దుప్పటిని చూపిస్తూ - చూపేటప్పుడు అమరావతి శిల్పంలా ఫోజు కొడ్తూ, వేడి వేడి కులుకుల్ని కురిపించేస్తున్నాది.

ఎలాగైతేనేం పాట ఎనిమిది రూపాయల్కి పెరిగేలాగ చేసేశారు ఇద్దరూ.

ఒకటోసారి. ఎనిమిది రూపాయలు. రెండోసారి. యెనిమిది రూపాయలు. అదిగో మూడోసారి అనేస్తున్నాను. అనేస్తున్నాను అంటూనే చాలాసేపు జాగు చేసేడు.

దుప్పటి ఎనిమిది రూపాయలకు అమ్ముడయినందుకు చంద్రయ్య ఆనందపడిపోయేడు. పైకి మాత్రం "పావలా నష్టమని రాయి, ఎందుకొచ్చిన యాపారమో ఏటో" అన్నాడు చంద్రికతో.

చంద్రిక నవ్వుకుంది. నవ్వుతూ పద్దు రాసింది. నవ్వుతూ, రాస్తూ అనుకొంది! 'పావలా నష్టమట! నాకు తెల్సు నాన్నా నీ భాషా. నాలుగు రూపాయల్లాభం కదూ' అని.

అప్పటికప్పుడే ఆ రకం దుప్పట్లు నాలుగు. నాలుగు పావలాల నస్టానికి అమ్మేశేడు.

"ఏమిటో ఈ యాపారం చేస్తున్నానన్న మాటేగాని అంతా నష్టం. ఎందుకు చేస్తున్నానో ఏవిటో. అరిచరిచి గొంతుక పడిపోవడమే గాని ఏం లాభం? డాక్టర్లు కూడా నీ ఆరోగ్యం పాడయిందయ్యా. రెస్టు తీసుకో అంటున్నారు. ఇక మానేస్తే మంచిది. ఎందుకొచ్చిన గొడవ. ఇదిగో ఈ చీర వేలం వేసి కట్టేస్తాను. అసలే రానప్పుడు ఎందుకు మరి!"

అలా కట్టేస్తాను కట్టేస్తాను అంటూనే దుప్పట్లు మీద చీరలూ, చీర్ల మీద ఫేంటు ఫీసులూ, బ్లవుజు ఫీసులూ, తువ్వాల్లూ అవీ ఇవీ చకచకమని అమ్మేసేడు. ట్రంకుపెట్టె ఖాళీ చేసేడు. డబ్బుల పిడత నింపేసేడు.

పెట్టిలో ఇక ఒకే ఒక చీర మిగిలిపోయింది. చూస్తుంటే ఆ చీరేదో చంద్రయ్య కొంపలు ముంచడానికే మిగిలిపోయినట్టుంది.

అప్పటికే రాత్రి పది దాటింది. ఊరు నిద్రలో కొరిగింది. సంతలో కొట్లు మూయ బడ్డాయి. చంద్రయ్య వేలం పాట దగ్గర చేరిన జనం అలా పోకుండా వుండిపోయారంటే

అది వయసులోనున్న చంద్రిక గొప్పతనమని వేరే చెప్పేదేముంది. చిత్రమేమిటంటే చంద్రయ్యకు టైము తెలియడం లేదు. అవును. ఎలా తెలుస్తుంది? ఒక పక్క లాభాలు ముంచెత్తుతూ పిడత నిండుతుంటే.

ఆఖరి చీర మీద పెద్ద లాభమే తీద్దామన్న ఎత్తులో వున్నాడు చంద్రయ్య. చంద్రిక కూడా ఆ రోజుకి ఆఖరు బట్ట కదాయని శృంగారం, వయ్యారం పూర్తిగా ఒలిపేద్దామనుకుంది.

పెట్టిలో చీర తీసింది. తీసి నాజూగ్గా చీర పొడవు పొడవంతా చూపించింది. చూపించి చీర రెండు చుట్టలుగా తన వంటికి చుట్టుకుంది. ఆ చుట్టుకోవడం భలే గమ్మత్తుగా అందంగా చుట్టుకుంది. చీర రెండు కొనలూ రెండేసి గజాల్లా వదిలేసి మధ్యభాగం కుచ్చిళ్ళు లేకుండా చుట్టుకుంది. కుడి చేతిని పైకీ. ఎడమ చేతిని కిందకీ వాల్చి ఒక డాన్స ఫోజులో నించుంది. చీర రెండు కొసల్లో వొకటి కుడి చేతి మీద, మరొకటి ఎడమ చేతి మీద అందంగా వేసి, వయ్యారంగా నిలబడింది - చక్కని ఫోజులో, చిన్నగా నవ్వుతూ, ఎటో చూస్తూ.

చుట్టూ చీకటిలో ఆమెకే పరిమితమయినట్టున్న పెట్రొమాక్సు లైటు వెలుతురులో ఆ చీరలో, మిలమిల మెరిసిపోతూ అప్సరసలాగున్న చంద్రికను చూసి మత్తెక్కిపోయారు కొందరు.

అలా మత్తెక్కించీ, మతులు పోగొట్టేస్తే - చంద్రిక తృప్తితో సాధించాననుకుంటాది ఏదో.

ఆ చీర ఖరీదు ఇరవై రూపాయలే - అయినా యాభై రూపాయలదేమో అన్నంతగా ఆ చీరకు కాంతి నిచ్చింది చంద్రిక. అంచేత ఆ చీరని యాభైకే అమ్ముదామనుకున్నాడు చంద్రయ్య. చాలాసేపు చీరని గొప్పగా పొగిడాడు. పొగిడి 'శ్రీనివాసా శ్రీవెంకటేశా' అంటూ పాటకి పెట్టేడు.

అయితే పాట సరిగా సాగలేదు.

ఎలా సాగుతుంది? అందరి దృష్టి చీర మీదుంటే కదూ! చీర చుట్టుకున్న చంద్రిక మీదుంది. ఆమె అందాన్ని తిలకిస్తూ, ఆస్వాదిస్తూ మైమరపుతో వున్నారు. అంచేత చంద్రయ్య ఒడుపు మాటలు ఎవరికీ వినిపించడం లేదు.

అయినా చంద్రయ్య చీర గొప్పతనం గురించి ఏదో చెప్తూనే వున్నాడు.

చంద్రిక్కి వ్యాపారంలో లాభాలు వస్తున్నాయా లేదా అన్నది అనవసరం. తనక్కావల్సింది ఒక్కటే. తన అందం అందర్నీ ఆకర్షిస్తున్నదా లేదా అన్నది. అంచేత ఆమె చాలా ఆనందంగా ఉంది. అందర్నీ మూకుమ్మడిగా కట్టేసి మూలపడేసానని గర్వపడిపోతున్నది.

నిజమే మరి. అక్కడ దృశ్యం ఎలా వుందంటే చంద్రిక దిగొచ్చిన దేవతలా వుంది. జనమంతా ఆ దేవతచేత శపింపబడ్డ రాళ్ళలాగున్నారు.

ఆ శపింపబడ్డవాళ్ళలో ఒక రౌడీ మూక ఉంది. వాళ్ళు అప్పటికే రెండు మూడు గుడ్డలు కొన్నారు. వాళ్ళు అప్పటికే మంచి మందు పట్టులో వున్నారు. చంద్రిక కులుకుల్ని చూసి మరీ నిషా ఎక్కిపోయినట్టున్నారు. అంచేత ఇక వుండబట్టలేక వాళ్ళలో వాళ్ళు ఏదో రహస్యంగా అనుకోవడం జరిగింది. ఆ జరగడం ఎవరూ గమనించే వీలులేకుండా జరిగింది.

"ఏవయ్యోయ్! ఇదిగో వెధవ సీరల్ని వేలం పాడుతే ఏటొద్ది - అదుగో సూడు. ఆ సీరలో పాలరాతి బొమ్మలాగ, జోతినచ్చిమి లాగ మెరిసిపోతుందే ఆ గుంట. ఆ గుంటని పాడు వేలం పాట. లచ్చుల్కి లచ్చులు గలగల కురిసిపోతాయి. ఏటంటావ్?" అన్నాడు ఆ రౌడీల్లో ఒక రౌడీ.

తక్కిన రౌడీలు పగలబడి నవ్వారు.

చంద్రయ్యకు చుర్రుమంది. కూతుర్ని - అల్లారుముద్దు కూతుర్ని - అంత మాట లనడం భరించలేకపోయేడు. అయితే కూతుర్ని ఇన్నాళ్ళూ అప్పుడప్పుడు - అక్కడక్కడ - ఎవరొకరు అనడం జరగకపోలేదు. అప్పుడు తనకు ఒళ్ళు మండినా పర్లేదు. యాపారం మరి. సర్దుకుపోతే సరి అని సరిపెట్టుకునేవాడు. కాని ఈసారి అంత నీచమైన మాటలు భరించలేక, ఊగిసలాడిపోయేడు. సహనం, వివేకం కోల్పోయేడు. ఉగ్రుడయ్యి, "ఏమిట్రా కూసేపు గాడిదకొడకా" అన్నాడు. అంతే.

"ఏమిట్రా నేను గాడిద కొడుకునా - నీకు చావు మూడింది. తస్సదియ్య" అని చంద్రయ్యను కిందకు లాగాడు రౌడీ. అదే సమయంలో మరో రౌడీ దబ్బున తన్నేడు పెట్రొమాక్సు లైటుని. ఆ లైటు గిలగిల తన్నుకొని గుప్పుగుప్పు మంటూ ప్రాణాలు వదిలేసింది. ఆ సమయం కోసమే ఎదురుచూస్తున్న కొన్ని బలిష్టమైన చేతులూ, కంపు నోరులూ చంద్రిక మీద కుక్కల్లా పడ్డాయి. మనకెందుకొచ్చిన గొడవనీ పారిపోయేరు చాలామంది. సాయం చేద్దామనే పరిగెట్టేడొక విద్యార్థి.

మసక చీకటిలో, గుడ్డి వెల్తురులో జాలిగొల్పే ఆర్తనాదాల్లో, వికృతపు నవ్వుల్లో, పెద్ద కేకల్లో కొట్లాటలో అయిదు నిముషాలు భయంకరంగా సాగినయ్.

ఆరో నిముషంలో లైట్లు వచ్చేయి. ఏడో నిముషంలో పరిగెట్టిన విద్యార్థీ, పోలీసులూ వచ్చేరు.... ఆ మరు నిమిషంలో తుపాను సద్దుమణిగింది.

పోలీసులకి రౌడీలు కొంతమంది దొరికిపోయేరు. పోలీసులకి రౌడీలు మరికొంతమంది దొరక్కుండాపోయేరు. పోయిన రౌడీలతో బాటు డబ్బుల పిడత పోయింది. పెట్రొమాక్సు లైటు తుక్కయిపోయింది. చంద్రయ్య తుక్కుతుక్కయి పోయేడు.

చంద్రిక స్థితి మరీ ఘోరంగా, హృదయ విదారకంగా వుంది. ఆమె శరీరం మీద సరైన బట్ట లేదు. వున్నా అంతా పేలికలై వున్నాయి. నుదురూ, బుగ్గలూ, తొడలూ, చేతులూ, వక్షస్థలం రక్కులతో, గంట్లుతో, రేగిన జుట్టుతో మూలుగుతూ పడి వుంది. నలిగిన, చిరిగిన వేలం చీరతో ఆమె వయసు ఒంపులను కప్పేరు తోటి ఆడవారు - ఎక్కడి నుంచో వచ్చి.

అంబులెన్సు వచ్చింది. వచ్చి చంద్రయ్యనూ, చంద్రికనూ తీసుకుపోయింది. పెద్దాసుపత్రికి మోసుకు పోయింది.

ఆ చోటును చంద్రయ్య, చంద్రికా, రౌడీలూ, పోలీసులూ వదిలేసినా - జనం మాత్రం ఆ చోటుని వదలకుండా పట్టుక్కూర్చున్నారు. కబుర్లు చెప్పుకోడానికి ఇళ్ళ దగ్గర కుదరదనీ,

మళ్ళీ టైముండదని, అసలిలా అందరం ఒకేసారి కలిసి మాటాడుకొనే సమయాలు రావనీ, ముఖ్యంగా ఇలాంటి విశేషాలు వాయిదా వేయరాదనీ, వెంట వెంటనే చెప్పుకోవాలనీ, ఆవలిస్తూ, కళ్ళు నులుముకుంటూ, కూర్చొనీ, నిలబడీ జరిగిన విషయాన్నందరూ చెప్పుకుంటున్నారు.

"ఆరె! ఇంత అన్నేయం నా కళ్ళతో ఇంతవరకెన్నడూ చూళ్ళేదు. ఏమి ఘోరం! ఏమి ఘోరం!"

"అసలిది ఊరా! అడివా?"

"నీ కళ్ళు పోయాయేటి? ఇది ఊరే - అది అంత పబ్లిగ్గా కులుకుతుంటే మనకే జిమ్మెడిపోతుంది గదా. ఇక తాగుబోతులూ, పొగరుబోతులూ తిన్నగా వుంటారా?"

"ఇంకేం కులుకుతాదిలే ఆసుపత్రి పాలైపోతే"

"ఏమైతే మటుకూ గొప్ప చిత్రమే జరిగింది సీ్మ"

"పూర్కోవయ్యా. ఇదేం చిత్రం - ఢిల్లీలోనైతే పట్టపగలు కారులో వున్న అమ్మాయిని కారుతోనే ఎత్తుకుపోయి చెరిచేస్తున్నారయ్యా బాబూ. దాని దగ్గర ఇదొక లెఖ్ఖా."

"అన్నట్టు నాకు డౌటు. ఇంతకీ ఆ పిల్ల శీలం పోయినట్టేనా?"

"నోర్ముయ్యస్. నీకు బుర్ర లేదనసలు. అయిదు నిముషాల్లో అంత కొట్లాటలో చెరచడం మాటలా? ఏదో కక్కుర్తి వెధవలు దొరికింది కొరుక్కున్నారు. దాన్ని నీలాటోళ్ళు ఏకంగా శీలమే పోయిందనుకుంటున్నారు. ఛస్. వెధవ మనుషులు."

"పూర్కోరా బాబూ"

ఆ గుంపే లేక అలాంటి గుంపులే - ఒకటి రెండు సంవత్సరాల్లో జరిగిన చంద్రయ్య కుటుంబం సంగతులూ, సమాచారాలు సేకరించేయి కష్టపడి. ఆ సంగతులూ, సమాచారాలు ఏమిటంటే -

రౌడీలతో తన్నులు తిన్నాక చంద్రయ్య కళ్ళు తెరిచేడట. చంద్రిక సరదా తీరిందట. వేలం పాటకు తండ్రీ కూతురు వెళ్లడం మానేయడంతో - చంద్రమతి పరిగెత్తికెళ్ళి దేవుడికి వంద కొబ్బరికాయలు కొట్టిందట. చంద్రయ్య చంద్రిక్కి పెళ్ళి చేద్దామనుకున్నా, చంద్రిక పెళ్ళి చేసుకొని సంసారం చేయాలని ఉబలాటపడినా - చేతులు కాలేక, ఆకులు పట్టుకున్న చంద్రిక్కి మొగుడు దొరకలేదట. దాన్తో చంద్రమతి టక్కున గుండె ఆగి చచ్చిందిట. చంద్రయ్య నెత్తి నోరు కొట్టుకున్నాడట. చంద్రిక చావలేక, నెత్తీ నోరు కొట్టుకోలేక, మొగుడు వచ్చే యోగం లేక, వయసు బరువు మొయ్యలేక ఎవడితోనో లేచిపోయిందట - ఇంట్లో డబ్బూ బంగారంతో సహా లేచిపోయిందట. దాన్తో చంద్రయ్య పిచ్చెక్కిపోయేడట. ఇకపోతే ఎవరో దూరపు బంధువు ఎక్కడినుంచో వచ్చి చంద్రయ్య భూమినీ, మేడల్నీ చేజిక్కించుకున్నాడట.

ఇవన్నీ నిజమే మరి! కావాలంటే మీరు మెయిన్ రోడ్డు మీద విశాఖపట్టణాన్ని వేలం వేస్తూ తిరిగే చంద్రయ్యను ఇప్పటికీ చూడవచ్చు. ✿